

[Hanne Budtz.]

1750 kan vi hos den engelske forfatter Boswell i hans samtaler med den ikke mindre berømte Samuel Johnson læse drøftelser om disse problemer. Jeg vil gerne have lov at citere følgende fra Boswells samtaler med Johnson:

„Jeg stillede ham et spørgsmål om noget i det daglige liv, som han ikke kunne besvare, og der er ingen andre, jeg har truffet, der har kunnet det.

Hvad er grunden til, at kvindelige tjenestefolk har meget lavere løn end de mandlige, og de skal endda forsyne sig selv med klæder, medens de mandlige får en stor del af deres klæder? Og vore kvindelige tjenestefolk arbejder oven i købet langt hårdere end de mandlige.“

Se, det var i 1700-tallet, og ingen har vel før eller siden Johnsons dage kunnet give nogen virkelig saglig begrundelse for, at der ikke skal gives ligeløn.

Men dermed er vi så ovre i spørgsmålet, om der er mulighed for at fremme ikke alene adgangen til ligeløn, men også den lige adgang til at arbejde gennem den anden konvention, som er til behandling i dag. Det er rigtigt, som det er fremhævet af den foregående ordfører, at det er en konvention, der i virkeligheden har et langt videre sigte, og der er dér rejst forskellige problemer, som også jeg synes det er rimeligt at man drøfter nærmere i et udvalg. Men vi vil være positivt indstillet under dette udvalgsarbejde og tilsiger vor villighed til at medvirke til vedtagelse af begge folketingsbeslutninger.

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Det radikale venstre kan give tilslutning til principperne i de to konventioner, der er til behandling i dag.

Hvad angår ILO-konventionen om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af lige værdi, finder jeg det — således som jeg forstår at også de øvrige talere gør — naturligt, at Danmark ratificerer denne, efter at staten for sit vedkommende som arbejdsgiver har gennemført ligelønsprincippet fuldt ud, og efter at det er blevet klart, at ratifikationen ikke betyder, at staten direkte skal blande sig i lønfastsættelse i det private erhvervsliv, men her væsentligt kan begrænse sig til

henstillinger. Når såvel arbejdsgivernes som arbejdernes hovedorganisationer har anbefalet, at Danmark ratificerer konventionen, må det betyde, at de vil arbejde henimod, at aflønningen nu fastsættes efter arbejdets art og ikke under hensyn til den arbejdendes køn. Man må derfor være berettiget til at tro, at ratifikationen vil medvirke til en gradvis gennemførelse af princippet i praksis.

Når jeg har sagt dette, vil jeg dog tilføje, at jeg — ligesom flere af de øvrige talere — ikke venter mig noget revolutionerende i retning af gennemførelse af ligelønsprincippet, ikke blot fordi det næppe vil ske med ét slag, men fordi fastlæggelsen af selve begrebet „arbejde af samme værdi“ i praksis ikke vil være så ligetil, heller ikke når den arbejdsvurdering, som konventionen henviser til, lægges til grund. I det private erhvervsliv er det på forholdsvis få områder, mænd og kvinder sættes til nøjagtig det samme arbejde. På de områder, hvor det er tilfældet, vil konventionens principper utvivlsomt først vise deres virkninger i praksis, men på de store områder, hvor mands- og kvindearbejdet er adskilt, vil det ikke være så ligetil. Ved arbejdsvurdering vil man, så vidt jeg har forstået, søge at fastsætte et arbejdes værdi under hensyn til forskellige momenter såsom arbejdernes nødvendige uddannelse, vanskelighederne og ubehaget ved selve arbejdet, det ansvar, der er forbundet med arbejdet, og formentlig meget mere. Ved vurderingen af de enkelte momenter må man anvende et skøn, hvorfor der vil være mulighed for en vis vilkårlighed. Det vil vel også have sin vanskelighed objektivt at fastlægge, hvor mange points der skal tillægges de enkelte momenter. Jeg kan meget vel forestille mig, at når princippet om lige løn for arbejde af lige værdi skal omsættes i det praktiske liv, vil det friste til yderligere opdeling i særligt mandsarbejde og særligt kvindearbejde. Jeg håber, jeg får uret, for jeg mener, at en sådan praksis vil være i strid med konventionens änd. I hvert fald bliver der her et arbejde for arbejdsmarkedets parter, og forhåbentlig vil kvinderne være vågne og deltage i dette arbejde.

Jeg har bemærket, at regeringen agter at tilbyde teknisk bistand til at undersøge og vurdere konkrete spørgsmål, der måtte